

ΜΗΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Παρασκευή. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας († 522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ἠ΄ κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτου δίκην ἀπέστην» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ β΄ ἤχου «Οἱ τὴν ἐπίγειον ἀπόλαυσιν» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τοῦ Μηναίου (2 Ἀπριλίου) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «Οἶμοι! οἶον ἀγῶνα», Καὶ νῦν, «Παρηλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου)· εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ γ΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται ἡ γ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου «Νέαν ἔδειξε κτίσιν», ὡς εἴθισται. Κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ΄ ἄνευ Εὐαγγελίου).

2. Σάββατον γ΄ τῶν νηστειῶν. Τίτου ὁσίου (θ΄ αἰ.)· Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων († 306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, τὰ εἰρηνικά καὶ τὴν ἐκφώνησιν «Ὅτι πρέπει σοι», οἱ χοροὶ εἰς ἤχον β΄ τὸ ἀλληλουϊάριον, δῖς ἄνευ στίχων καὶ δῖς ἐφύμνιον τῶν στίχων «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Απολυτίκια, τὸ μαρτυρικὸν «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Μήτηρ ἀγία». Εἰς τὰ καθίσματα τὰ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου 2 μαρτυρικά τοῦ β΄ ἤχου «Ὁ φαιδρύννας» καὶ «Ἀθλοφόροι Κυρίου», ἀλλ΄ ὡς 3ον ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Τριωδίῳ ὑπάρχοντος «Ἀπόστολοι, μάρτυρες» (δὲ περ ψάλλεται ὡς ἀπολυτίκιον) λέγεται τὸ παρόν (ἤχος β΄).

«Σὲ τὸν περιβάλλοντα τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις / ἔχοντες οἱ ἅγιοι περιβολὴν ἐν τῷ κόσμῳ / τὰς βασάνους τῶν ἀνόμων ὑπέμειναν / καὶ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων κατήργησαν / αὐτῶν ταῖς ἰκεσίαις καὶ ἡμᾶς ἐλευθέρωσον / τοῦ ἀοράτου ἐχθροῦ, σωτήρ, / καὶ σῶσον ἡμᾶς».

Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Ἡ μνήμη τῶν κεκοιμημένων». Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν» (Ψρολ., εἰς τὰ ἀναστάσιμα ἀπολυτίκια). Εὐθύς [ὁ Ἄμωμος εἰς στάσεις δύο καὶ] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐσπερινὸν τοῦ Σαββάτου τῆς ἀπόκρου (5 Μαρτίου). Εἶτα οἱ χοροὶ τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου «Ἀνάπαυσον, σωτήρ ἡμῶν», Δόξα, «Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ», Καὶ νῦν, «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν καὶ] ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μέχρι μὲν τῆς ε΄ ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ς΄ ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραφωδίων κανόνων τῆς ἡμέρας (Τριφῶδιον, Σάβ. γ΄ ἐβδ.). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ Μηναίου, αἰτησις, «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ μεσῶδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ΄ ς΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ β΄ τετραφωδίου «Ὁ δι΄ ἀγγέλου παιδῶν δροσίσας», αἰτησις, «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», εἶτα (διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναιῶν) τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων» καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ΄ εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραφωδίου «Οἱ θεορρήμονες παῖδες»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραφωδίου «Μεγαλύνομέν σε τὴν μητέρα τοῦ φωτός» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου «Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων» καὶ θεοτοκίον «Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων» (βλέπε εἰς Ψρολόγιον). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριφωδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ β΄ ἤχου «Ἐπὲρ Χριστοῦ παθόντες» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Ἐκ γῆς πλαστοουργήσας με», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Χαῖρε, Μαρία Θεοτόκε». Εὐθύς «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου «Ρύμην τοῦ θανάτου καὶ φθορὰν» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τρι-

ωδίου. «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῆς μετ' Ἀλληλούια ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μήτηρ ἁγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («*τῶν καθημερινῶν*»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», «*Μνήσθητι, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκια «*Μετὰ τῶν ἁγίων*» καὶ «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Ἀπόστολος Σαββάτου γ' ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ι' 32-38)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως (Ματθ. β' 14-17). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «*Ἄξιον ἐστὶ*»· «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἐὰν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρῶσιμα τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἰδήσις. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον Σάββατον τῆς δ' ἑβδομάδος, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος· ἐκτὸς εἰ τύχοι μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου.

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ). Νικήτα ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ († 824). Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου († 833). Ἦχος γ', ἑωθινὸν ια' (τυπικὸν Τριωδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐπέκραξα*» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν*», Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ συμμαχήσας, Κύριε*». Ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τοῦ σταυροῦ «*Ὁρῶσά σε ἡ κτίσις*», τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*».

Εΐδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, δ' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκῳ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριωδίου «Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρῖν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ια')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριωδίου μόνον μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἰρμὸς δις «Ὁ θεϊότατος προετύπωσεν», εἶτα εἰς τὸ α' τροπάριον στίχος «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπὰ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριώδιον)· οὕτω ποιοῦμεν ἐν ἐκάστῃ ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου κατὰ σειράν, «Ὁ σταυρὸς σου, Κύριε, ἠγάσται» κ.λπ.. Μετὰ τὴν ς' ᾠδὴν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μνηολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν «Ὁ θεϊότατος προετύπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὡ μῆτερ παρθένε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 «Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἤχον δ' [αγια]), εἰς τὸ ἄσματικόν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἰ. λιτανεῖα κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν προη-

γούνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἐξαπτέ-
ρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ἁσματικὸν «Ἅγιος ὁ Θεός»
καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῶ ψάλλεται τὸ ἁσματικόν, ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος τὴν
στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυ-
ρόν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ἠὺτρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων
καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἶρει τὸν δίσκον, θέτει
αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ
δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης
τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον
τοῦ ναοῦ πρὸ ἠὺτρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους
περὶ αὐτὸ καὶ ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ἁσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «*Σοφία,
ὀρθοί*», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυ-
μιατὸν καὶ θυμιῶν κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλ-
λει τὸ τροπᾶριον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», τὸ ὁποῖον
ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνά μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ
τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλον τὸν ὕμνον «*Τὸν σταυρόν σου προσκυ-
νοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν*»,
ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνά μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ιδιό-
μελα «*Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιόν*» κ.λπ., ἐνῶ προσέρχεται ὁ
λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέ-
ως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ιδιομέλων πληρωθέντων,
ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπᾶριον «*Σήμερον σω-
τηρία*».

Σημείωσις. Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ἠὺτρεπι-
σμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προ-
σκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, ὅτε μετὰ
τὴν θ' ὥραν καὶ πρὸ τῆς προηγιασμένης γίνεται ἡ τελευταία προ-
σκύνησις αὐτοῦ καὶ αἶρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α'

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.
Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἄνέβης εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, Κύριε. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.

Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Ὑψοθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑψοθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενῆς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Καὶ ποιμανὸν αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια», «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Ἐντὶ τρισαγίου, «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ νηστ., «Ἔχοντες ἀρχιερέα μέγαν» (Ἐβρ. δ΄ 14-ε΄ 6)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθ. η΄ 34-θ΄ 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια». Ἄντι τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Σῶσον, Κύριε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ γ' ἤχου «Ἐσπερινὸν ὕμνον» κ.λπ. (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἐκουσίως» κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Ἄπρ. 4) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

- 4. Δευτέρα.** Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῶ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ς' αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραϊς († 1808).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 14 καὶ 21 Μαρτίου.

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, καὶ ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν ὡς προοδηλωται.

Εἶδησις. Σήμερον Δευτέρα, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α' ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνούμεν» τρίς· καὶ τῇ μὲν Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τετάρτῃ γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν α' ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ ἡ προσκύνησις γίνεται οὐχὶ ἐν τῇ α' ὥρᾳ ἀλλ' ἐν τῇ θ', μεθ' ἣν αἴρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἰ. βήματι. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις ἡμέραις, ἐν αἷς γίνεται ἡ προσκύνησις τοῦ τ. Σταυροῦ, εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.

- 5. Τρίτη.** Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Εἶδησις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἀλλὰ μόνῃ ἡ τοῦ Τριωδίου, ἡ δὲ

ἀκολουθία τῆς 8ης Ἀπριλίου καταλιμπάνεται (λεγομένη εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον σήμερον τὸ ἑσπέρας).

6. Τετάρτη. Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως († 582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων († 344-47).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριφδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου· εἰς ἐκάστην ὥδην τοῦ ἑννεαφδίου κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἰρμοὶ αὐτοῦ («Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»)· μετὰ τὴν ζ' ὥδην τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνῃ ῥομφαία», «Τρεῖς σταυροῦς ἐπήξατο» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Σημείωσις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ, μὴ ὑπάρχοντες εἰς τὰ ἔντυπα Τριφδία, εὔρηται εἰς τὸ Ὠρολόγιον εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» –εἰς στίχους 10– ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριφδίου) «Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος» καὶ «Οἱ ἐν κρουπιῶ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι», τὸ μαρτυρικὸν «Ἀκορέστω διαθέσει», τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (7 Ἀπρ.) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῆ οὐσία» (τοῦ Τριφδίου). Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριφδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ἧ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηγουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακοινικὰ τῶν «φωτιζομένων» «Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα».

7. Πέμπτη. Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων († 304). Γεωργίου ὁσίου ἐπισκ. Μυτιλήνης († θ' αἰ.).

Εἶδησις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν ψάλλονται 3 ἑσπέρια τοῦ Τριφδίου καὶ 3 τοῦ Μηναίου (8 Ἀπρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον. Τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἔνθα λέγονται κανόνες, μαζὶ μὲ τὸν κανόνα τοῦ θεοτοκαρίου λέγεται καὶ ὁ τοῦ Μηναίου (8ης Ἀπρ.), διότι θὰ παραλειφθῆ αὔριον εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τοὺς κανόνας ὅμως λέγονται μόνον τὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου, διότι τὰ τοῦ Μηναίου ἐψάλλησαν εἰς τὸν ἑσπερινόν.

8. Παρασκευή. Ἀγάβου, Ῥούφου, Φλέγοντος, Ἐρμού κ.λπ. ἀποστόλων. Κελεστίνου Ῥώμης († 432), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κῶ († 1669).

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ὁ ὄρθρος καὶ σήμερον θὰ ψαλῆ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριψιδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριψιδίου, Παρασκευὴ πρωί, ἦχος γ΄) ψάλλεται μετὰ στίχου «*Θαυμαστός ὁ Θεός*» τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα «*Ἐκλάμπετε διὰ τῆς πίστεως*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον «*Τὸν ἐπονείδιστον, οἰκτίρομον, θάνατον*»· μετὰ τὴν ζ΄ ὠδὴν τοῦ ἐν τῷ Τριψιδίῳ κανόνος τὸ κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «*Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία*» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη. Εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς τὸ ὁμοούσιον κράτος*» ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὐρίσκεται ὁ τ. Σταυρός, θυμῶ τρεῖς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου «*Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν*» γ΄ καὶ τοῦ ἰδιομέλου «*Δεῦτε, πιστοί*» (ζήτηε τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἶρει τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερόν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Τοῖς πάθεσι δουλώσας*» (δὶς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ γ΄ ἤχου «*Μεγάλῃ τῶν μαρτύρων σου*» κ.λπ.. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριψιδίου) καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (9 Ἀπρ.) εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτήρ*», Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*»· εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψιδίου, καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ δ΄ **χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.** Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου «*Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων*», εἰς ἣν συνά-

πτεται καὶ ὁ α' οἶκος (μόνον) «Ἄγγελος πρωτοστάτης». Κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

9. Σάββατον δ' τῶν νηστειῶν. Εὐψυχίου μάρτυρος († 362). Βαδίου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων († 364).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλούια κατὰ τὸν τύπον τοῦ γ' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (2 Ἀπρ.), ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ γ' ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου). Οὕτως εἰς τὴν α' στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικά καθίσματα τοῦ γ' ἤχου «Ὅσοι φιλομάρτυρες» κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «Ἀνάπανσον, σωτῆρ ἡμῶν» κ.λπ. Ὁ α' κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ τὰ τετραώδια τοῦ Τριωδίου. Ἄφ' ε' ὥδῃς τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων» καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ὥδῃς τοῦ β' τετραωδίου «Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὥδῃς τοῦ β' τετραωδίου «Μεγαλύνομεν πάντες» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοδοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (ἤχος γ'). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ ἁγία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ γ' Σάβ. τῶν νηστειῶν (2 Ἀπρ.). Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ' ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἑβρ. ε' 9-12· Μρ. ζ' 31-37).

10. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Ἰωάννου δσίου συγγραφέως τῆς Κλίμακος». Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἐτέρων 35 μαρτύρων (γ' αἰ.). Γρηγορίου Ε' ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 4 Ἀπριλίου 1821). Ἦχος δ', ἑωθινὸν α' (τυπικὸν Τριωδίου §§41-43).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Ὅσιε πάτερ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον*», Καὶ νῦν, «*Ὁ θαύματος καινοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, «*Ταῖς τῶν δακρῶν σου*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*», κ.λπ..

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, ε' τῶν νηστειῶν, θὰ τε-
λεσθοῦν τρεῖς θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου εἰς τὸ Καὶ νῦν «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (α')· μετὰ δὲ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου, εἶτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἄφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἑσπερίοις) «*Πάτερ Ἰωάννη ὄσιε*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α') «*Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα*», β') «*Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ*», Δόξα, «*Δεῦτε ἐργασώμεθα*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. δ' ἡσπ., «Τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός» (Ἑβρ. ε' 13-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Ματθ. θ' 17-31). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Σημείωσις. Ἐνθα τυχὸν τιμᾶται σήμερον ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ε', συμψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ (ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου), κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (Τ.Μ.Ε. 9 Μαρτίου, περ. ε', §§8-10). Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἑβρ. ζ' 26 - η' 2) καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς.

Τῆ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῶν»· ἡ ὑπακοή «Τὰ τῆς σῆς παραδόξου ἐγέρσεως».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατασκευαστικὰ 4 τοῦ δ' ἤχου «Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι» κ.λπ. (ζῆται ἐν τέλει τοῦ Τριψιδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριψιδίου «Μεγίστους ἐν καιρῷ» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (11 Ἀπρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψῃς». Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριψιδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

- 11. Δευτέρα.** Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου († 92). Τρυφαίνης ὁσίας τῆς ἐν Κυζίκῳ.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 14 καὶ 21 Μαρτίου.

- 12. Τρίτη.** Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (ἡ' αἰ.)· Ἀνθούσης ὁσίας († 801).

- 13. Τετάρτη.** Μαρτίνου πάπα Ῥώμης ὁμολογητοῦ († 655), Ζωίλου καὶ λοιπῶν μαρτύρων. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)].

Τῆ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηθήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων δώρων. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτῶν» (ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζει τὸ Τριώδιον) καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον «Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν» (δίς), τὸ μαρτυρικόν (ἄπαξ), τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου, καὶ πάντα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἄπας ὁ βίος μου», μετὰ τοὺς στίχους αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον «Ὡ τῆ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης (τυπικὸν Τριωδίου §44).

Τῆ Τετάρτῃ ἑσπέρας ψάλλεται ὁ μέγας κανὼν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α'. Ὁ μέγας κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῆ Τετάρτῃ ἑσπέρας ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστίν»: ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ μέγας κανὼν (μετὰ τῶν εἰρημῶν) μετὰ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μετὰ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριώδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ' ὥδην καταλιμπάνονται τὰ μεσώδια καθίσματα καὶ τὸ δειρμον τριώδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ὥδαί τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ τὴν ς' ὥδην τὸ κοντάκιον «Ψυχή μου, ψυχή μου» ἐμμελῶς ἀκολουθῶς ἢ ζ', ἢ η' καὶ ἢ θ' ὥδη καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως». Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «Ψυχή μου, ψυχή μου» χῦμα, «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντί καιρῷ» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

Β. Ὁ μέγας κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον

[**Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον.** Μετὰ τὸ «Πιστεύω» ψάλλεται ἐκ τοῦ Μηναίου ἢ ἀκολουθία τῆς 14ης Ἀπριλίου.]

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ' καὶ κ' καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ, καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «Ἀλληλούια» οἱ τριαδικοὶ ἕμνοι τοῦ δ' ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου), μετὰ κατὰ λέξιν εἰς τὸ α' «Πρεσβείας τῶν

ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «Προσβείαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς», καὶ εἰς τὸ γ' «Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». [Μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὄρα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) δύο «Φωστῆρας εἰς τὰ πέρατα», (στίχος α' «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν») «Ὡς Μουσῆς τὸν Ἰσραήλ», εἶτα (στίχος β' «Θαυμαστός ὁ Θεός») τὸ μετὰ τὸ θεοτοκίον μαρτυρικὸν «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτῶν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς». Ὁ ν' χῦμα καὶ ἡ ἰκεσία «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου». [ἢ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν (Τ.Μ.Ε., Διάτ. Τρ. §46)]. Εἴθ' οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προὔμιον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με»), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριώδια (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «Στερῶσον, Κύριε», αἰτήσεις καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀφ' ε' ὁ εἰρμὸς «Ἐβόησα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου», αἰτήσεις, τὸ κοντάκιον «Ψυχή μου, ψυχή μου» μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου, καὶ οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Εἴθ' οὕτως αἱ λοιπαὶ ᾠδαί· εἰς τὴν η' ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον...», μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς «Ὁν στρατιά», «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός», [στιχολογοῦμεν «Τὴν τιμιωτέραν»], ψάλλονται τὰ τριώδια καὶ ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἰρμὸς «Ἀσπύρου συλλήψεως». Αἰτήσεις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ» καὶ ἀπόλυσις.

(Τὸ πρῶτὸ αἰ ᾠραὶ καὶ ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ὡς ὀρίζεται κατωτέρω τῇ 14ῃ τοῦ μηνός.)

- 14. Πέμπτη.** Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70. Θωμαῖδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Τριπόλει († 1803).

Α΄. Ἄν ὁ μέγας Κανὼν ἐψάλη εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τὸ πρῶτὸ τῆς Πέμπτης ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ καὶ ὄρθρου μέχρι τῶν τριαδικῶν ψάλλεται ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς νησιτίμοις ἡμέραις· εἶτα [μετὰ τὸ ζ΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] δύο ἀποστολικά καθίσματα τοῦ γ΄ ἤχου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ΄ ᾠδῆς (βλέπε τὸν προηγούμενον ὄρθρον) –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», «*Θαυμαστός ὁ Θεός*»–, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Χαῖρε ἐξ ἧς*»· εἶτα [μετὰ τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα «*Φωστῆρας θεαυγεῖς*», Δόξα, «*Τῶν ἀποστόλων δωδεκάς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸν ἀπερίληπτον*». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν, ὡς συνήθως]. Κανόνες δὲ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ διείρημον τριωδίων εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ΄ ε΄ τὸ τοῦ Τριωδίου κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τὸ τοῦ Χριστοῦ ἰατρεῖον*» καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ διείρημου τριωδίου, εἰς δὲ τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριωδίου «*Τὸν ἀναρχον βασιλέα*», «*Τὴν τιμωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριωδίου «*Σὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Αἴτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (τρὶς), «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῶ ἐσιῶτες*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*» καὶ αἱ γ΄ μεγ. μετάνοιαι.

Εἰς τὰς ὥρας, λεγομένας ὡς συνήθως, (μετὰ τὸ τρισάγιον) καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς μόνον τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» χῦμα. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς*», ἡ ἀπόλυσις. Εἶτα ὁ ἔσπερινός μετὰ τῆς προηγουμένης ὡς διατάσσεται κατωτέρω (εἰς τὴν Β΄ περίπτωσιν).

Β΄. Ἄν ὁ μέγας κανὼν ἐψάλη εἰς τὸν ὄρθρον

Τὸ πρῶτὸ τῆς Πέμπτης (ἀναγινώσκειται τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, ἐὰν παρελείφθη χθές, καὶ) εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγεται τὸ «*Δόξα σοι, ὁ Θεός ἡμῶν, δόξα σοι*», «*Βασι-*

λεῦ οὐράνιε», εἶτα τρισάγιον κ.λπ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ', καὶ ἀναγινώσκονται αἱ ὥραι, ὡς συνήθως, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸ τρισάγιον, ὡς καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς, λέγεται μόνον τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου ψυχὴ μου» χῦμα.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγουμένης ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὰ «Πρὸς Κύριον», εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον «Ἀντεξουσίως ἐξεδύθην» (δὶς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναιίου (15 Ἀπριλίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ σταυροθεοτοκίον. Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγουμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπαύριον.

15. Παρασκευή. Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηνῶν).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγουμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐάν ἀνομίας παρατηρήσης», τὸ ἰδιόμελον «Ὡς ἐξ Ἱερουσαλήμ» δὶς, τὸ μαρτυρικόν ἅπαξ, καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λπ. ἀνά μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγουμένων κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε».

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Στιχολογεῖται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α'. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστί». Μετ' αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α' στάσιν τῶν οἴκων. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β' στάσιν τῶν οἴκων. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β' χο-

ροῦ, ψάλλονται ἡ δ', ε' καὶ ς' ᾠδή, τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ' στάσιν τῶν οἴκων. Εἶθ' οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ, ψάλλονται ἡ ζ', η' καὶ θ' ᾠδή (ἐν τῇ ὁποία θυμῷ ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἴθισται), «*Τῆ ὑπερμάχῳ*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ' στάσιν τῶν οἴκων ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α' οἶκον. Τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» σύντομον. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «*Εὐξόμεθα*», ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα «*Τὴν ὀραιότητα*», καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

Β'. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸν ὄρθρον

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας, ἀναγινώσκομεν τὸ **μικρὸν ἀπόδειπνον** (ἐν τῷ νόρθῳ), [ψάλλοντες ἐν αὐτῷ τὸν κανόνα τοῦ Μηναίου τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου (16 Ἀπρ.)]. Οὐδὲν ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου λέγεται ἐνταῦθα οὔτε οἱ οἴκοι τῆς Θεοτόκου, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὸ «*Ἄξιον ἔστι*» τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» μετὰ τὰς εὐχὰς «*Ἄσπιλε, ἀμόλυντε*» κ.τ.λ. γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις, «*Εὐξόμεθα*» καὶ «*Δι' εὐχῶν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*» ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἐξάψαλμος καὶ μεγάλη συναπτή.

Α' ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» (ψαλλόμενον τετρακίς εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον «*Τὸ προσαχθὲν μυστικῶς*» ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α' στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὸν τὸ κράτος*».

Β' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» ἅπαξ, ἡ β' στάσις τῶν οἴκων καὶ αὐθις «*Τῆ ὑπερμάχῳ*». Εἶτα ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*» εἰς 6 (ἐνταῦθα ᾠδαὶ α' καὶ γ'). Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ᾠδῆς (ἄχρι τῆς ε') καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ' ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἡ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός*», τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» σύντομον, καὶ ἡ γ' στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» σύντομον καὶ τὸ μεσῳδιον κάθισμα «*Ὁ μέγας στρατηγός*». Αἱ ᾠδαὶ δ', ε' καὶ ς' τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ς' ᾠδῆς συμ-

ψάλλεται καὶ τὸ δίειρμον τετραφῶδιον* εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οἰκείων προϋμνίων, ὡς ἐξῆς:

«Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραφῶδιου

«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» εἰς τὰ μαρτυρικά τῶν δύο τετραφῶδιων

«Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραφῶδιου

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραφῶδιου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β' τετραφῶδιου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ζ' καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἐκάστοτε εἰρμός τοῦ β' τετραφῶδιου.

Δ' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἰρμόν «Τοῦ κήτους τὸν προφήτην», μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἄπαξ, ἡ δ' στάσις τῶν οἴκων, συναπτομένου ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τοῦ α' οἴκου. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριφῶδιου. Ἀκολουθῶς ἡ ζ' καὶ ἡ ἠ' ᾠδὴ τῶν κανόνων (μόνον ἐν τῷ ὄρθρῳ εἰς τὴν ἠ' ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...»). Εἶτα «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» καὶ ὁ εἰρμός «Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως». (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «Ἡσαΐα, χόρευε».

Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη,

* Εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ παραλειφθοῦν τὰ τετραφῶδια (τὰ ὁποῖα περιέχουν μαρτυρικά καὶ νεκρώσιμα τροπάρια), «διὰ τὸ τῆς ἡμέρας ἐορτάσιμον», ὡς σημειοῖ καὶ ὁ ὅσιος Νικόδημος ἐν τῷ Θεοτοκαρίῳ αὐτοῦ, ἂν ἀντὶ τῶν τετραφῶδιων συμπληρῆ εἰς πάσας τὰς ᾠδὰς καὶ δεύτερος κανὼν τῆς Θεοτόκου, ὁμῆχος καὶ ὁμῶριμος μὲ τὸν τῆς Ἀκαθίστου, ὃν βλέπε ἐν τέλει τοῦ ὡς ἄνω Θεοτοκαρίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ μετὰ τὴν ζ' ᾠδὴν ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου.

«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἄπαξ, ἢ ἐκτενῆς, τὰ πληρωτικὰ καὶ ἢ ἀπόλυσις ὡς συνήθως. (Τὸ πρῶτὴ ἢ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυπῶται κατωτέρω.)

16. Σάββατον τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων. Χαρίσεως, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς μαρτύρων († 258).

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἄνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων «Ἄκτιστε φύσις» τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν», ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ».

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε ὁ ὄρθρος τελεῖται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» δις. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» (ζῆτει μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς Ἀκαθίστου* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τὸ δειρμον τετραώδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσώδιον κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» ἄπαξ. Ἀφ' ε' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα, ὁ οἶκος «Ἄγγελος πρωτοστάτης» καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριφδίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς». Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δις). Εἰς τοὺς αἴνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἄπαξ.

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἢ α' ὄρα] καὶ εὐθὺς ἢ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' καὶ ἢ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικὰ, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λει-

* Ἡ ὁ ἕτερος ὁμοειρμος κανὼν, ἂν ὑπάρχη, καθόσον ὁ κανὼν τῆς Ἀκαθίστου προεψάλη ἤδη εἰς τὸ ἀπόδειπνον.

τουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκιον «Τὸ προσαχθέν», κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Τρισάγιον. Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, Νοεμ. 21, «Ἔϊχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἑβρ. θ' 1-7). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σεπτ. 8, «Ἀναστᾶσα Μαριάμ» (Λκ. α' 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄπας γηγενής»· κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Ἐἶδομεν τὸ φῶς».

17. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Μαρίας δσίας τῆς Αἰγυπτίας». Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι († 344). Ἀγαπητοῦ Ῥώμης († 536), Ἀδριανοῦ μάρτυρος († 251), Μακαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου († 1805). Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν β΄ (τυπικὸν Τριωδίου §§54-56).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Τὸ προσαχθέν»· κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἐθαυματούργησε, Χριστέ... ὄθεν τὸ ἀσθενές τῆς φύσεως ἀπορριψαμένη...», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα», Καὶ νῦν, «Ὁ θαύματος καινοῦ». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Ἐν σοί, μήτερο, ἀκριβῶς», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θ. λειτουργία προηγουμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Χαῖρε, πύλη Κυρίου», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (β΄)· μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσώδιον κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ συναξάριον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον, τὸ τῆς ὁσίας καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «Σὲ μὲν διεκώλυε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου», β) «Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατηύθυνε τὰ διαβήματά μου», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἐν σοί, μήτερον» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Προκείμενον καὶ ἀλληλουciάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. ε' νηστ., «Χριστὸς παραγεγνημένος ἀρχιερεὺς» (Ἐβρ. θ' 11-14)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα» (Ματθ. ι' 32-45). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Τῆ αὐτῆ Κυριακῆ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τοῦ λίθου», Δόξα, «Ἐν σοί, μήτερον»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ τοῦ πλ. α' ἤχου 4 «Κύριε, ἁμαρτάνων» (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Πτωχέυσας ὁ πλούσιος» καὶ 3 τοῦ Μηναίου (18 Ἀπρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

- 18. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων.** Ἰωάννου ὁσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.
Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 14 καὶ 21 Μαρτίου.
- 19. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Παφνουτίου ἱερομάρτυρος, Φιλίππου μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκ. Πισιδίας τοῦ ὁμολογητοῦ.
- 20. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Τριχινᾶ· Ζακχαίου ἀποστόλου, Ἀθανασίου ὁσίου κτίτορος Μεγ. Μετεώρου († 1310)· Ἀναστασίου Β΄ Ἀντιοχείας, ἱερομάρτ. (ζ΄ αἰ.).
Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.
Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον «*Πλούσιος ἐν πάθει*» (δὶς), τὸ μαρτυρικὸν ἄπαξ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (21 Ἀπριλίου) τὰ 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.
- 21. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Ἰανουαρίου ἱερομάρτ. († 305). Ἀλεξάνδρου τῆς βασιλίσσης· Ἀναστασίου Α΄ Ἀντιοχείας, ὁσίου († 599)· Μαξίμου Κων/πόλεως († 434).
- 22. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων.** Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Συκεώτου († 613)· Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α΄ αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὁσίων τῶν ἐν Ἄρτῃ, Νεάρχου μάρτυρος.
Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.
Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» –ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι*»– τὸ ἰδιόμελον «*Τὴν ψυχοφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἑβδομάδα*» (δὶς), τὸ μαρτυρικὸν (ἄπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα (ἀνὰ μίαν), Δόξα, «*Ἐπιστὰς τῷ μηνίματι Λαζάρου*», Καὶ νῦν, «*Τὴν ψυχοφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν*» (τὸ μέγα). Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀποδείπνον. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου Λαζάρου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Ἐποίησε κράτος» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρὰ», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντί καιρῷ», «Ἄσπιλε, ἀμόλυντε» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῦμα ἀπὸ τοῦ ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «Εὐξώμεθα» καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §60).

23. † Σάββατον τοῦ Λαζάρου. † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου († 303). (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 23ης Ἀπριλίου, §§10-12.)

Σημείωσις. Ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος θὰ ψαλῆ μεταπιθεμένη τῇ Δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου (2 Μαΐου).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τυπ. Τριωδ. §61).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν» τρίς. Τὸ κάθισμα «Κατοικτίρας τῆς Μάρθας» (δὶς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, αἰτησις μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι ἠυλόγηταί σου» καὶ τὸ κάθισμα «Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας» (δὶς). Εὐθὺς «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες καὶ τετραῶδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (τὰ τροπάρια μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι») ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριωδίου «Υγρὰν διοδεύσας» (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἢ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν τετραῶδιων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἰρμὸς «Κυρίως Θεοτόκον». Ἐξαποστειλάρια «Ἅγιος Κύριος» [τὸ «Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν» δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριωδίου «Λόγω σου, Λόγε» δὶς, «Διὰ Λαζάρου σε, Χριστὸς» ἅπαξ. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 8 ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειρὰν, Δόξα, «Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' ᾠδὴ τοῦ α' καὶ ἡ ς' ᾠδὴ τοῦ β' κανόνος. Ἐν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»· βλέπε εἰς τὰς γεν. τυπικὰς διατάξεις), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δεύτερον «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν», εἰς δὲ τὸ τρίτον «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν». Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν» καὶ τὸ κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρὰ». Ἐντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, «Βασιλείαν ἀσάλευτον» (Ἐβρ. ιβ' 28 - ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος» (Ἰω. ια' 1-45). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» ὁ α' εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Τὴν ἀγνὴν ἐνδόξως τιμήσωμεν». Κοινωνικὸν «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἀλληλουία»· ἀντὶ τοῦ εἶδομεν τὸ φῶς «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»

Εἰδήσεις. 1. Ἐφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς μὲν τὸν ὄρθρον ἡ «Τιμιωτέρα» δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος ἐκάστης ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως δὲν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «εἶδομεν τὸ φῶς» δὲν ψάλλεται.

4. Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεύονται ὅμως τὰ ὀνόματα, ἂν δεῖσῃ, τῶν τε θεοτότων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαρίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.τ.λ. (βλέπε Τ.Μ.Ε., σ. 352, σημ. 35).

24. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. «Ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἴσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἐλισάβετ τῆς δσίας, Δούκα νεομάρτυρος τοῦ ῥάπτου ἐκ Μυτιλήνης († 1564), Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ († 1776).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ (τυπικὸν Τριψδίου §§63-65).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*»· κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ ἰδιόμελα «*Σήμερον ἡ χάρις*» κ.λπ. εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ χάρις*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀπολυτίκια «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐπὶ πύλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην Ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολλέλεος.] Καθίσματα τὰ τοῦ Τριωδίου κατὰ σειράν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου. Προκείμενον, ἤχος δ', ψαλμὸς η', «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*»· στίχος «*Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστόν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ*»· καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 «ἄνευ στίχων», πλὴν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*Ὁφθησαν αἱ πηγαί*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἴτα πάλιν ὁ εἶρμος «*Θεὸς Κύριος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ «*Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν*» ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογῆσαι Βαῖτα «*Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν βίμῳ*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, τὰ 4 ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνά μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, «Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Συνταφέντες σοι».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθεις, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὰ ἀπολυτίκια «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*», «*Συνταφέντες σοι*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος Κυρ. Βαΐων, «*Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε*» (Φιλίπ. δ' 4-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 5 (Ἰω. ιβ' 1-18).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετος ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «*Θεὸς Κύριος*». Κοινωνικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν*, τὸ «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἐῖτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*», Δόξα, «*Συνταφέντες σοι*»· κοντάκιον «*Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἑσπέρια ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς, εἰσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀπόστιχα, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ψάλλεται ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον κανὼν «*Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην*», μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ἐν τέλει τῆς θ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Εὐθύς τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Θεοτόκε παρθένε*» καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις «*Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...*», εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*».

Σημειώσεις. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος συνήθως τῆ Κυριακῆ ἐσπέρας). Ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὡς εἴθισται καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Τυπ. Τριωδίου §67). Τὸ τροπάριον «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται» ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α' «προστασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «προσβείαις (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) σῶσον ἡμᾶς» καὶ εἰς τὸ γ' «διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Τριωδίου ἀναγινώσκειται τὸ μνηολόγιον τῆς 25ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας («Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο»)· ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος».

- 25. † Μεγάλη Δευτέρα.** «Μνειάν ποιούμεθα Ἰωσήφ τοῦ παγάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς». † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (α' αἰ.).

Σημείωσις. Ἡ ἀκολουθία τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου θὰ ψαλλῆ μετατιθεμένη τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου (3 Μαΐου).

Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ πρωί. [Ἀναγινώσκονται πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ' -η').] Εἶτα αἱ ὄραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου «Ἴδου ὁ νυμφίος» καὶ τοῦ κοντακίου «Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο», καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§ 68 καὶ 69).

Τῇ μεγ. Δευτέρᾳ ἐσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §§ 23 καὶ 70).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §§ 71 καὶ 67). Εἰς τὸ α' «Ἴδου ὁ νυμφίος» κατάληξις «προσβείαις τοῦ προδρόμου σῶσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν εὐθύς αἰτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α' ὠδήν.

- 26. † Μεγάλη Τρίτη.** «Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων». Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειᾶς ἱερομάροτ. († 332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας δαίων († 322).

Τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ πρωί [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ' -ιγ') καὶ εἶτα] αἱ ὄραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§ 72 καὶ 73).

Τῆ μεγ. Τρίτη ἐσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §§ 23 καὶ 74).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου § 67). Εἰς τὸ α' «Ἴδοῦ ὁ νυμφίος» κατάληξις «δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σώσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

- 27. † Μεγάλη Τετάρτη.** «Μνεῖα τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρω πόρνης γυναικός». Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγραφοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος († 107).

Τῆ μεγάλη Τετάρτη πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε' καθίσματα τοῦ Ψαλτηρ. (ιδ' -κ') καὶ εἶτα] αἱ ὥραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§ 75-76).

Σήμερον εἴθισται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς ὅπως τελεῖται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου.

Τῆ μεγάλη Τετάρτη ἐσπέρας, τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §77).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενος συνήθως τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Τετάρτης). Ἡ ἀκολουθία ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ. Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., [«Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθηταί,] ἡ προφητεία τῆς α' ὥρας μετὰ τοῦ τροπαρίου αὐτῆς, ἡ ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις «Ὁ δι' ὑπερβάλλουσιν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπεινώσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβάς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...» καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

- 28. † Μεγάλη Πέμπτη.** «Τὸν ἱερὸν νιπτῆρα ἐορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτῆν». Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων (γ' αἰ.), Μέμνονος ὁσίου.

Εἶδησις. Σήμερον κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἀμνός, ὅς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργίᾳ καθαγιασμόν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσεκτικὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμνίου.

Τῆ μεγ. Πέμπτη πρωί. Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ

(Τυπ. Τριωδίου §79). Προκείμενον και ἀλληλουιάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος, «Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου» (Α΄ Κορ. ια΄ 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται» (Μτθ. κς΄ 2-20, Ἰω. ιγ΄ 3-17, Μτθ. κς΄ 21-39, Λκ. κβ΄ 43-44, Μτθ. κς΄ 40-κς΄ 5), και καθεξῆς ἢ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἄντι χειρουβικοῦ και κοινωνικοῦ, τὸ τροπάριον «Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ»· τὸ αὐτὸ και ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* (και τοῦ *Πληρωθήτω*). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὄρθρω «Ὁ δι΄ ὑπερβάλλουσιν ἀγαθότητα...»

Τὴν ἐσπέραν τῆς μεγάλης Πέμπτης. Ὁ ὄρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἀπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τυπ. Τριωδίου §80). Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐξηγόρασας ἡμᾶς» και ἡ ἐκτενής. Ἀπόλυσις «Ὁ ἐμπτυσμοὺς και μάλιστα και κολαφισμοὺς και σταυρὸν και θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

29. † Μεγάλη Παρασκευή. «Τὰ ἅγια και φρικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου και Θεοῦ και σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἔτι δὲ μνεῖα τῆς τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας». Ἰάσωνος και Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος, Ἰωάννου (Καλοκτένους) μητροπολίτου Θηβῶν († ιβ΄ αἰ.).

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὥρων, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τυπ. Τριωδίου §§81-83). Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ΄ ὥρας «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ», ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις «Ὁ ἐμπτυσμοὺς και μάλιστα».

Ὁ ἐσπερινὸς τοῦ μεγάλου Σαββάτου (τῆς ἀποκαθηλώσεως), ἀρχόμενος ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ΄ ὥρας. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §84). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «Ἐἶ τὸ κράτος» οἱ χοροὶ ἀρχονται τῶν ἀποστίχων «Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν» κ.λπ., ἐνῶ οἱ ἱερεῖς τελοῦν τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου και τοῦ ἰ. Εὐαγγελίου μετὰ λιτανείας, ὡς εἴθισται. Ἐμπροσθεν τοῦ κουβουκλίου οἱ ψάλλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον»· εἶτα «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτικά «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ταῖς

μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος». Ἀπόλυσις «Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγ. Σαββάτου «Ἐπιτάφιος Θρηῆνος». Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται εἴτε τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς εἴτε τὴν α' πρωινήν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ὡς εἴθισται (Τυπ. Τριωδίου §85). Εἰς τὸ ἕσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου. Ἄμα τῇ ἐπανόδῳ ἐν τῷ ναῷ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «Πρόσσχωμεν», «Εἰρήνη πᾶσι», «Σοφία», αἶρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα, ἐνῶ ψάλλονται τὰ τροπάρια «Ὅτε κατῆλθες», κ.λπ.· Εἶτα τὸ τροπάριον «Ὁ συνέχων τὰ πέρατα», τὸ προκειμένον, ἢ προφητεία, τὸ ἕτερον προκειμένον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζήτηε εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Πραξαποστόλου»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπόλυσις «Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος».

- 30. † Μέγα Σάββατον.** «Ἡ θεόσωμος ταφή καὶ ἡ εἰς ἕδου καθοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου († 44). Κλήμεντος ὁσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος τῆς ἐν Πικριδίῳ († 1725).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ μέγας ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται (Τυπ. Τριωδίου §86). Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα (τὸ α' «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», τὸ δ' «Ἐγένετο λόγος Κυρίου», καὶ τὸ ἱε' «Ἐτους ὀκτωκαιδεκάτου») κ.λ.· ἀντὶ χειρουργικοῦ ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «Σιγήσατω πᾶσα σὰρξ». Κοινωνικὸν «Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σῶζων ἡμᾶς· ἀλληλούια». Ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰρμολογικῶς εἰς ἦχον β' τὸ «Μνήσθητι εὐσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».